

25-ÅRS JUBILEUM FOR NORD-TROMS MUSEUM I 2004

Nord-Troms Museum ble stiftet 20. mai 1979. I år 2004 vil følgelig museet feire sitt 25-års jubileum. Som markering av dette, er følgende tiltak tenkt iverksatt:

1. Jubileumsbok

Museet ønsker å markere begivenheten ved å gi ut en jubileumsbok til neste år. Boken vil gi en popularisert fremstilling av sentrale kulturhistoriske tema fra Nord-Troms. På nåværende tidspunkt er dette tenkt behandlet i boken:

1. Samisk kulturminner
2. Religion
3. Kvenske kulturminner
4. Språk som kulturminne
5. Handel og handelsmenn
6. Krig og evakuering
7. Inn i det moderne

Boken får en tradisjonell oppbygging med tema som har blitt behandlet i blant annet *Menneske og miljø i Nord-Troms*. Jubileumsboken vil likevel klart skille seg fra årboken:

For det første ønsker museet å bruke ressurser på billedmaterialet, layout og innbinding. Jubileumsboken får slik et coffee-table format som er et jubileum verdig.

For det andre har det i de senere årene blitt gjort spennende forskning på ulike kulturminner i Nord-Troms. Mye av dette stoffet har ikke blitt gitt ut i *Menneske og miljø i Nord-Troms*. Ved å få ulike forskerne til å skrive korte, populariserte fremstillinger av sitt arbeid, vil resultatene nå ut til folk. Et tema som for eksempel kan bli tatt med, er mangeromstufter. I regi av Universitetet i Tromsø er det nå i gang et større forskningsprosjekt om denne typen kulturminner. Som navnet på kulturminnet tilsier, viser restene etter veggene at husene hadde mange rom den gang de var i bruk. Disse rommene var bundet sammen av en korridor. Mangeromstuftene er svært tydelige i landskapet siden de omgis av en felles omkransende voll og rommene fremtrer som dype forsenkinger (se <http://www.mangerom.net/index.html>). Den største av disse tuftene, som ligger i Skånsvika i Berlevåg kommune, har et grunnplan på hele 1,8 mål! Siden tuftene ser ut til å dateres til periodene rundt 1400-tallet er det ikke tvil om at det fantes svært så monumentale bygninger langs kysten av Nord-Troms og Finnmark. Selv om de fleste av disse anleggene ligger i Finnmark, kan vår region skilte med det sørvestligst beliggende, på Laukøy i Skjervøy kommune.

For det tredje ønsker museet at denne jubileumsboken skal danne grunnlaget for et videre arbeid med *Nord-Troms kulturhistorie*. Dette vil kunne bli et ambisiøst prosjekt, men et det er stort behov for. Regionen, som fremstår som svært mangeartet, mangler en samlende fremstilling av kulturhistorien. Med den tradisjonelle oppbyggingen av jubileumsboken, vil denne ikke kunne avbøte på problemet.

Gjennom arbeidet med jubileumsboken vil imidlertid en del av grunnarbeidet til en kulturhistorie kunne settes i gang. Jubileumsboken vil medføre *sonderinger ut mot forskningsmiljøer*, og vil kunne danne bakgrunnen for oppbygging av et nettverk i forkant av arbeidet med en kulturhistorie. Jubileumsboken mangler også noe en kulturhistorie MÅ inneholde: Nemlig påpeking av *sammenhenger og forklaring av utviklingen som fører frem mot dagens samfunn*. Jubileumsboken vil imidlertid ha et innledende kapittel. I dette vil det

bli gitt en kort, overordnet fremstilling av kulturhistorien i Nord-Troms. Innledningskapittelet vil kunne fungere som forarbeidet til en kulturhistorie for Nord-Troms. Dette blir et særdeles viktig arbeid, og må følgelig settes av en del tid til.

Boken er tenkt ferdigstilt i løpet av høsten 2004.

Finansieringsplan

Kvænangen kommune	20 000,-
Nordreisa kommune	20 000,-
Skjervøy kommune	20 000,-
Gáivouna suohkan/Kåfjord kommune	20 000,-
Storfjord kommune	20 000,-
Lyngen kommune	20 000,-
Samediggi/Sametnget	40 000,-
Troms fylkeskommune	40 000,-
<u>Til sammen</u>	<u>200 000,-</u>

2. Markering 20. mai

Museet ønsker å markere den offisielle "bursdagen" med et større arrangement. Konkrete planer for dette er ennå ikke lagt, men det kan bli aktuelt å invitere H.M. Kong Harald V eller H. M. Dronning Sonja.

3. Arrangementer som vil avvikles gjennom hele jubileumsåret

Gjennom hele året vil museet forsøke å avvikle en serie med foredrag. Flere personer er allerede forespurt.

Som med tanken om jubileumsbok/Nord-Troms kulturhistorie, vil en også her kunne slå to fluer i en smekk. Gørill Nilsen har fått bevilget penger fra Norges Forskningsråd til et arbeidsseminar i tilknytning til doktorgradsprosjektet. Temaet for seminaret blir kulturstier. I tillegg til å formidle resultater fra forskningen, vil også personer fra fylkeskommunens kulturvern avdeling samt Fylkesmannens Landbruksavdeling bli invitert. Disse vil informere om ulike støtteordninger, slik som *Spesielle Tiltak I Landbrukets Kulurlandskap (STILK)*. Målgruppen for møtet er personer som ønsker å gå i gang med slike prosjekt eller som vil videreføre arbeidet med allerede etablerte tilrettelegginger.

Det er et håp om at dette arbeidet kan videreføres og knyttes opp mot eksisterende planer om utvidelsen ved Alf Gamslett. Et av problemene med dagens kulturstier i Nord-Troms, er at de er mange og det savnes en koordinering på regionplan. Et slikt arbeid vil kunne organiseres som et områdetiltak med støtte fra lokalbefolkning og penger fra blant annet STILK. Dette arbeidet vil passe godt inn i planene på Svendsby som et museum og et senter for landskapsvernområdet på Lyngenthalvøya.